

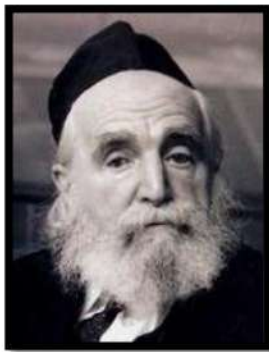
1. *Arizal - Rav Yitzchak ben Shlomo Luria Ashkenazi (1534-1572) (Quoted by Rav Dessler)*

א] ידוע מה שכתבו בשם האר"י ז"ל, שקדושת יום הכיפורים טפילה היא לקדושת פורים – 'אל תיקרי כיפורים אלא כ-פורים'.

2. *Rav Shlomo Volbe (1914-2005) – עלי שור*

„משנכנס אדר מרבים בשמחה“. השמחה שבחג הקדוש של פורים היא גדולה, אבל פנימית, וצריכים להתכוון אליה היטב שלא תיהפך להוללות וליצנות ח"ו. מהי השמחה ומה הכנתה? כבר אמרנו, כי בסיום של גלות אנו טועמים מעין הגאולה האחרונה, ובנס פורים הסתיימה גלות מדי-פרס. גם זה כבר הקדמנו, כי מלכות פרס היתה מלכות של ריבוי הנאה. כאשר עשה אחשורוש סעודה גדולה הזהיר מרדכי את היהודים שלא ילכו ולא יהנו, אף שכנראה לא הוצרכו להתגעל במאכלים אסורים; הרי השתיה כדת אין אונס, שניתנו להם ייגוף כשרים. אך למיגדר מילתא, ובפרט במלכות שכל עצמה הוא רק ליהנות ה"ל היהודים צריכים להתרחק מהנאה זו. אבל היו שנהנו מסעודת אחשורוש, ועל זה באה הגזירה להשמיד ולהרוג ולאבד את כל היהודים. וכאשר נתבטלה הגזירה בנס ונהפוך הוא שישלטו היהודים המה. בשונאיהם, תקנו ימי משתה ושמחה.

3. *Rav Moshe Feinstein (1895-1986) - Igros Moshe (Y.D. 2:102)*

וכ"ש בדור זה שבעוה"ר נעשה ענין עריות בכל המדינה המקר ממש ואין מתביישין כלל בזה ובכתי ספר של המדינה הרי אף קטנים ביותר מתגדלין ומתחנכין בהפקר זה, וכבר מכירין הכל אף האינם יהודים החינוך המכוער והמתועב שבבני הנעורים, וזה ידוע כי הרות השורר כקרב הנעורים הוא דבר שממילא נכנס אף אצל ילדי ונערי יהודים ויראי השי"ת וצריך לעמל ויגיעו רבה להוציא מלבם וממוחם עניני מחשבות טומאה אלו, אף אחר זהירות היתירה ביותר.

4. *The Vilna Gaon – אדרת אליהו (Quoted by Rav Dovid Cohen – מאמר ז')*

לפי שנגלות מדי באה להם הצרה מחמת שנהנו מסעודת אחשורוש ושנו יין, לכך כתיב 'מגפן', וזה הטעם שתקנו פורים לשמוח, לפי שהאבל בא להם מחמת אכילה ושתייה, לכך כשנהפך לשמחה, תקנו לאכילה ושתייה. והענין צ"ב, מה השייכות בהא דהחטא בא מחמת אכילה ושתייה, לגרום שקביעות הימי שמחה תהיה ע"י אכילה ושתייה. גם צ"ב למה נקבע תוכן היום כנגד חטאם של ישראל באותו הדור.

5. Ralbag on Parshas Noach

התועלת השלישי הוא במדות. והוא שכבר הועילתנו התורה במה שספרה שנת היה בן חמש מאות שנה קודם שהוליד². שהרפואה תהיה במדות הפחותות ההעתק אל הפכס* מקצה אל קצה. וזה שאנשי דור נח היו כלם שטופים בזמה עד שנשקעו בזה האופן המגונה אשר ספרה אותו התורה, והוא נרפא מזאת המדה הפחותה כשנעתק אל הקצה האחרון* מההתרחק מהמשגל. עד שהיה בן חמש מאות שנה קודם שהוליד.

6. Mesillas Yesharim, Selected Portions from Chapters 13&15

Our sages, of blessed memory, said: "a person will in the future be held accountable before G-d on all that his eyes beheld and he did not want to eat from it" (Yerushalmi Kidushin 4:12).

They further said regarding Rabeinu HaKadosh, who before his death lifted his ten fingers and said: "it is revealed and known to You that I did not derive pleasure from this world, not even to my little finger."

This is the positive type of Separation, namely, where one takes from the world, in all the uses he makes of it, only that which he is forced to due to the needs of his nature.

But the negative sort of Separation is that of the foolish gentiles who abstain not only from taking of the world the non-essential but also from taking that which is essential. They smite their bodies with sufferings and strange afflictions which G-d does not desire at all. On the contrary, our sages said: "it is forbidden for a man to afflict himself."

But when it becomes clear to a person that this good is completely false, imaginary and ephemeral, while its evil is truly real or truly near to result from, certainly he will become repulsed by it and not desire it in the least. Therefore, this is all of what a person needs to teach his intellect - to recognize the weakness (insignificance) of these pleasures and their falsehood, until on his own, he will be disgusted by them and have no difficulty casting them away.

והכמינו ז"ל אמרו (ירושלמי קדושין פד):

שעתיד אדם ליתן דין לפני המקום על כל מה שראו עיניו ולא רצה לאכול ממנו אף על פי שהיה מותר לו והיה יכול....

עוד אמרו (כתובות קד): ברבינו הקדוש, שבשעת מיתתו זקף עשר אצבעותיו ואמר, גלוי וידוע לפניך שלא נהניתי מן העולם הזה אפילו באצבע קטנה שלי....

זהו ענין הפרישות הטוב, שלא יקח מן העולם בשום שימוש שהוא משתמש ממנו, אלא מה שהוא מוכרח בו מפני הצורך אשר לו בטבעו אליו....

אך הפרישות הרע הוא כדרך הסכלים אשר לא די שאינם לוקחים מן העולם מה שאין להם הכרח בו, אלא שכבר ימנעו מעצמם גם את המוכרח וייסרו גופם ביסורין ודברים זרים אשר לא חפץ בהם ה' כלל, אלא אדרבא חכמים אמרו (תענית כב): אסור לאדם שיסגף עצמו....

אבל כשיתברר אל האדם היות הטוב ההוא כוזב לגמרי מדומה ובלי שום התמדה נכונה, והרע בו אמיתי או קרוב להולד ממנו באמת, ודאי שימאס בו ולא ירצהו כלל, על כן זהו כל הלימוד שצריך שילמד האדם את שכלו להכיר בחולשת התענוגים האלה ושקדם עד שמאליו ימאס בהם ולא יקשה בעיניו לשלחם מאתו.

7. Mesillas Yesharim, Selected Portions from Chapter 26

Behold, for the man sanctified with the holiness of his Creator, even his physical deeds become actual matters of holiness. A sign of this is in "the eating of temple offerings", which our sages of blessed memory said: "the priests eat and the owners obtain atonement" (Pesachim 59b).

You can now see the difference between the Pure man and the Holy man. The physical actions of the pure man are only to him as necessity. His only intent in doing them is on their necessary aspect. Through this, his actions escape the evil side of the physical and remain pure. But they do not enter the domain of Holiness, for if it were possible to do without them, it would already have been better for him.

והנה האיש המתקדש בקדושת בוראו **אפילו מעשיו הגשמיים חוזרים להיות ענייני קדושה ממש...** ותראה עתה **ההפרש שבין הטהור לקדוש: הטהור, מעשיו החומרים אינם לו אלא הכרחים, והוא עצמו אינו מתכוין בהם אלא על צד ההכרח, ונמצא שעל ידי זה יוצאים מסוג הרע שבחומריות ונשארים טהורים, אך לכלל קדושה לא באו, כי אילו היה אפשר בלתי, כבר היה יותר טוב.** אך הקדוש הדבק תמיד לאלקיו, ונפשו מתהלכת בין המושכלות האמתיות באהבת בוראו ויראתו... והנה איש כזה הוא עצמו נחשב כמשכן, כמקדש, וכמזבח... כי השכינה שורה עליהם כמו שהיתה שורה במקדש. ומעתה המאכל שהם אוכלים הוא כקרבתן שעולה על גבי האישים, כי ודאי הוא שיהיה נחשב לעילוי גדול אל אותם הדברים שהיו עולים על גבי המזבח כיון שהיו נקרבים לפני השכינה.

8. Pri Tzadik – Rav Zadok ha-Kohen Rabinowitz of Lublin (1823-1900)

*. עיין בפרי צדיק – שושן פורים אות א: "והפגם הב' שנהנו מסעודתו היה בשושן, והיינו ברבנן ותלמידי חכמים, שהיו כולם בסעודה זו, מפני שהכינו להם מאכלים כשרים על פי מרדכי, וכמו שנדרש 'לעשות כרצון איש ואיש' כרצון מרדכי כו', והיו מוכרחים לזה במצות המלך ולא היה שום איסור בדבר. רק מצד שנהנו מסעודתו דייקא ולא אמרו שאכלו. רק מפני שהרגישו בה הנאת עצמם וזה בא על ידי עצלות בדברי תורה, כי מי שבדברי תורה נקשרים בלבו איננו מרגיש בהנאת הגוף בסעודת הרשות". וגם בדבריו

9. Shulchan Aruch O.C. 619:2

On the night of Yom Kippur and the following morning, we say (in the recitation of Shema) "Blessed [is His] Name, Whose glorious kingdom is forever and ever" in a loud voice.

בליל יום הכפורים ומחרתו אומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בקול רם:

10. Magan Avraham (ibid)

בקול רם. משום שבכל השנה אומרים אותו בלחש מפני שמשנה גנבה ממלאכי' אבל ביו"כ גם ישראל דומין למלאכים (טור)

יון, לכך כתיב 'מגפן', וזה הטעם שתקנו פורים לשמוח, לפי שהאבל בא להם מחמת אכילה ושתיה, לכך כשנרפך לשמחה, תקנו לאכילה ושתיה.

11. Rav Dovid Cohen shlit"a – מאמר מ'

הנהגה סדר העבודה של יום הכיפורים, הוא בתנועה של 'טהרה', שהוא התחבולות המוחלטת מצרכי הגוף, בבחינת 'ענייתם את נפשותיכם'. וכן בלשון הכתוב נכתב סדר העבודה של יום הכיפורים בלשון 'טהרה', וכדכתיב 'לפני ה' טהרו', 'לטהר אתכם מכל חטאותיכם'. אמנם סדר העבודה של ימי הפורים, הוא בתנועה של 'קדושה', שהיא המהלך של הדרגה היותר גבוהה, שבו משעבר אדם את צרכי הגוף לעבודת ה', ונהפכים צרכי הגוף עצמם לכלים לעבודת ה', דוה עיקר הענין של משתה ושמחה ופורים, וכמו שנתבאר בדברי הגר"א באדרת אליהו, וכיון שבסולמו של ר' פנחס בן יאיר, הדרגה היותר גבוהה היא ה'קדושה', שהוא שעבור צרכי הגוף לעבודת ה', גם ימי הפורים שכל סדר העבודה בהם הוא בתנועה של 'קדושה', יש להם איזו בחינה יותר גבוהה מיום הכיפורים, שכל עצומו של יום הוא בתנועה של 'טהרה', להבדל מצרכי הגוף.

12. Kiddushin 30b

The Torah is compared to an elixir of life. There is a parable that illustrates this: A person hit his son with a strong blow and placed a bandage on his wound. And he said to him: My son, as long as this bandage is on your wound and is healing you, eat what you enjoy and drink what you enjoy, and bathe in either hot water or cold water, and you do not need to be afraid, as it will heal your wound. But if you take it off, the wound will become gangrenous. So too the Holy One, Blessed be He, said to Israel: My children, I created an evil inclination, which is the wound, and I created Torah as its antidote. If you are engaged in Torah study you will not be given over into the hand of the evil inclination, as it is stated: "If you do well, shall it not be lifted up?" (Genesis 4:7). One who engages in Torah study lifts himself above the evil inclination. 5And if you do not engage in Torah study, you are given over to its power, as it is stated: "Sin crouches at the door" (Genesis 4:7).

ת"ר (דברים יא, יח) ושמעתם סם תם נמשלה תורה כסם חיים משל לאדם שהכה את בנו מכה גדולה והניח לו רטיה על מכתו ואמר לו בני כל זמן שהרטיה זו על מכתך אכול מה שהנאתך ושתה מה שהנאתך ורחוץ בין בחמין בין בצונן ואין אתה מתיירא ואם אתה מעבירה הרי היא מעלה נומי דכך הקב"ה אמר להם לישראל בני בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין ואם אתם עוסקים בתורה אין אתם נמסרים בידו שנאמר (בראשית ד, ז) הלא אם תטיב שאת הואם אין אתם עוסקין בתורה אתם נמסרים בידו שנא' לפתח חטאת רובץ....

13. Maharsha (ibid)

ושמתם סם תם כו' דלשון שימה לא יפול אאת דברי כמ"ש פ"ק דסנהדרין גבי אשר תשים אלו כלי הדיינין ופרש"י שם דשייכא בהו שימה דבר המיטלטל כו' עכ"ל. ובדרך צחות נקט סם חיים במקום סם תם כי ההיפך מתם הוא מת שיהיה לו סם המות למכתו כמ"ש שהוא יצה"ר הוא מלאך המות והמשל אכול מה שהנאתך כו' יש לפרש בנמשל דכל זמן שאתה עוסק בתורה שהיא הרטייה ע"ג מכתך שהוא יצה"ר אכול מה שהנאתך כו' ר"ל שתוכל ליהנות מתענוגי עוה"ז ואי אתה בא לידי עבירה כי התורה מגינה לו כרטייה זו שמגינה על המכה שלא תעלה נומי אבל כשאין אתם עוסקים בתורה שהוא העברת הרטייה מן המכה א"א שלא יבא לידי עבירה כענין ולא ע"ה חסיד שאינו יודע במה יכשל ויש לעיין שאמר כך אמר הקב"ה לישראל כו' אין אתם נמסרים בידו שנאמר הלא אם תיטיב שאת גו' וזה הכתוב לקין נאמר ויש ליישב דלכאורה הענין כפול שאמר אם תיטיב שאת כפרש"י שתתנשא על היצה"ר למשול בו ול"ל למכתב שוב ואתה תמשול בו וע"כ אמרו תחלת המקרא אם תיטיב גו' לגבי ישראל נאמר דלהם נתנה התורה שנקראת לקח טוב אבל לקין לא נתנה התורה ואע"פ כן קאמר לו כי הבחירה נתנה לו שנאמר ואתה תמשול בו:

14. Letters of the Chazon Ish, volume 1, Letter 37

דבריך הגיעני, וטוב מאד עיונך לסדר דבר דבור על אפנו, ועיקר סגולת התורה להביא את האדם לרוממות עילאה ולהכיר חובתו בעולמו, באה ע"י עמלה של תורה וכל שהאדם מוסיף ביגיעתו מנתק בזה חבלי היצר, וממאס בתענוגי ההבלים, ונפשו משתוקקת לרגשי קדש ועונג החכמה, ומתק טהרת הלב, וההכרה שלא בשר ודם האדם אלא...

15. Rav Aharon Kotler (1891–1962) – מאמר הלימודים של פורים –

וזה ענין הרע דעמלק דיסודו מהוהמא של עשו, ועיקר ההשחתה שלו הוא רדיפת החטריות, והוא ענין התאוה שהיא היא העיקר אצלו, וזהו כל מדותו, כמ"ש 'הלעיטני נא מן האדם האדם הזה', ונאמר אח"כ 'ויבו עשו את הבכורה', והרי אף שהכיר את האמת הפקיד עצמו לתאוותיו ורצונותיו, ולכן נקרא בזוי כמ"ש 'קטן נתתיך בגוים כזוי באדם', וזהו תכלית הרע של עמלק, והתיקון בחטא זה הוא שתיקט בענין הרצונות ושיעבודם לתורה, כי זה גופא היה החטא בהשתתפות בסעודתו של אחשוורוש להנאתם, ולכן היה צריך להיות התיקון להיפך, כשבירת הרצונות וריסון כוחות הנפש, ושיעבודם לתורה, עד דרגה זו של קבלת התורה ברצון.